

fórum ARCHIVÁROV

Snem nemeckých archivárov v Augsburgu

Spolok nemeckých archivárov zvolal svoj v poradí 64. snem do juhonemeckého Augsburgu. Starobylé bavorské mesto, známe už Ptolemaiovi ako AUGUSTA VINDELICORUM, hostilo od 27. do 30. septembra 1993 približne osemsto účastníkov z Nemecka i ďalších krajín. Ústrednou témou rokovania, ktoré sa organizuje každoročne predovšetkým ako vzdelávacie fórum pre členov spolku, sa stalo využívanie archívnych dokumentov samotnými archivármi (Der Auswertungsauftrag der Archive - Anspruch und Wirklichkeit).

Problematika sa pertraktovala na dvoch plenárnych zasadnutiach. Autori referátov vzájomne odlišili svoje rozbor a závery podľa toho, či úlohy archívov a archivárov posudzovali z hľadiska štátnych archívov, mestských archívov alebo archívov zriadených oznamovacími médiami, šľachtickými rodmi, parlamentami, ako aj právnickými osobami pôsobiaci v hospodárskej sfére. Osobitná pozornosť sa venovala ešte stále nerovnakej situácii v spolkových krajinách, ktoré vznikli pri poslednom zjednotení Nemecka na území bývalej Nemeckej demokratickej republiky. Rozdiely rezonovali najmä

v referátoch Norberta Reimanna z Münsteru a Beaty Bergerovej z Lipska. Zatiaľ čo prvý z oboch sa zaoberal odbornou kompetenciou komunálnych archívov pri plnení požiadaviek verejnosti na území pôvodnej Spolkovej republiky Nemecko (Der Auswertungsauftrag der Kommunalarchive: fachliches Selbstverständnis und Ansprüche der Öffentlichkeit), riaditeľka Mestského archívu v Lipsku upriamila pozornosť pléna výlučne na osobitosti využívania vo východnej časti zjednoteného Nemecka (Zur Auswertungsproblematik in der kommunalen Archiven der östlichen Bundesländer).

Snem využili na oddelené rokovanie aj všetky odborné sekcie Spolku nemeckých archivarov. Pre informáciu spomínam, že sekcia archivarov pracujúcich v štátnych archívoch sa zaoberala etablovaním netradičných nosičov informácií v administratíve (Weg vom Papier - hin zur Optical Disk?), sekcia archivarov z mestských archívov a archívov iných územnoadministratívnych celkov diskutovala o mestskej a regionálnej historiografii (Konzeption, Organisation und Gestaltung einer Stadtgeschichte) i o situácii v rovnakých archívoch na území nových spolkových krajín (Das kommunale Archivwesen in den neuen Bundesländer im Zeichen der Gebietsreform), sekcia cirkevných archivarov sa zamýšľala nad významom archívnej štatistiky pre plánovanie (!) a prax, sekcia združujúca archivarov rodových, šľachtických a dvorských archívov sústredila pozornosť na zabezpečovanie komplexnej ochrany nimi spravovaných dokumentov (Sicherheit in Privatarchiven) atď.

Prvý deň snemu, keď zasadali odborné sekcie, zahraniční účastníci diskutovali "pri okrúhlym stole" o aktuálnych problémoch archívnictva v zastúpených krajinách. Vo svojom vystúpení som spomenul najmä delimitáciu archívnych fondov slovenskej proveniencie (a spisovú rozluku) po zániku federácie, legislatívny pohyb v archívnictve, zriaďovanie nových, doteraz na Slovensku neexistujúcich archívov (prezidentská kancelária, ministerstvo zahraničných vecí, ministerstvo obrany - Vojenský historický archív v Trnave atď.), ako aj plánovité riešenie priestorových potrieb štátnych archívov stavbou účelových budov (pre štátne okresné archívy) alebo revitalizáciou historických objektov pre ďalšie štátne archívy (Štátny ústredný banský archív, štátne oblastné archívy v Prešove, Nitre, Levoči atď.).

Posledný deň, keď organizátori snemu ponúkli účastníkom sedem rôznych celodenných autobusových prehliadok pamätihodností vo Švábsku, prípadne návštevu výstavy, ktorú Mestský archív v Augsburgu inštaloval pri príležitosti 500. výročia narodenia Antona Fuggera, uskutočnilo sa 1. zasadnutie predstaviteľov profesijných združení archivárov v Európe. Zúčastnili sa ho väčšinou volení funkcionári alebo (ako to bolo v našom prípade) poverení členovia takýchto združení z Česka, Grécka, Holandska, Chorvátska, Maďarska, Nemecka, Nórska, Poľska, Rakúska, Slovenska, Slovinska, Švajčiarska, Talianska, Veľkej Británie i Flámska (Belgicko) a Katalánska (Španielsko). Nikto z delegátov nespochybnil názor, že nie je potrebné ani žiadúce chápať pomoc subjektov, ktoré ju môžu poskytnúť, ako transfer použitých písacích strojov alebo reprografickej techniky tam, kde pomoc potrebujú. Treba uprednostniť vzájomnú výmenu pracovníkov (konzervátorov, reštaurátorov a fotografov nevynímajúc) alebo vytvárať priestor a finančné podmienky na stáže, kurzy a iné projekty, ktoré umocnia odbornú spôsobilosť zúčastnených. Po návrate do Bratislavy som tľmočil pánovi generálnemu biskupovi Uhorskaimu návrh predsedu výboru záujmového združenia archívov evanjelickej cirkve v Nemecku (Arbeitsgemeinschaft der Archive und Bibliotheken der evangelischen Kirche) na spoluprácu pri oživení činnosti najvýznamnejších archívov ev. a. v. cirkve na Slovensku (Bratislava, Banská Štiavnica, Kežmarok, Levoča ...). Mimo rokovacej sály sa naskytla možnosť požiadať pani Angeliku Menne-Haritzovú, ktorú účastníci snemu vnímali aj ako predstaviteľku známej archívnej školy v Marburgu, aby sa pri výbere účastníkov budúcoročných kurzov (Fortbildungsprogramm 1994) pamätalo aj na slovenských archivárov.

Na sneme v Augsburgu sa skončilo štvorročné funkčné obdobie doterajšieho výboru Spolku nemeckých archivárov. Po odstupujúcom Hermannovi Rumschöttlovi (Generaldirektion der Staatlichen Archive Bayerns, München), ktorý bol na čele spolku dve funkčné obdobia, zvolili za predsedu nového výboru Norberta Reimanna (Westfälisches Archivamt, Münster). Pomáhať mu budú podpredsedovia Reiner Grosa (Sächsisches Hauptstaatsarchiv, Dresden) a Reiner Witt (Landesarchiv Schleswig-Holstein, Schleswig). Je známe, že obaja prišli opakovane do styku so slovenskými archivármi a poznajú naše problémy i potreby.

Patrí sa poďakovať pánovi Hermannovi Rumschöttlovi aj na stránkach Fóra za pomoc, ktorú ako predseda výboru Spolku nemeckých archivárov poskytol slovenskému archívnictvu pri jeho medzinárodnom zviditeľňovaní a nadväzovaní kontaktov. Zaslúžil sa o pozvanie predstaviteľa nášho archívnictva na snem v roku 1986 (P. Kartous) aj o účasť ďalších archivárov na snemoch vo Frankfurte n. M. (V. Horváth), Lübecku a Karlsruhe (J. Spiritza), Berlíne (I. Chalupický), Aachene (M. Stieberová) a naposledy v Augsburgu. Na 64. sneme Spolku nemeckých archivárov v Augsburgu zastupovala slovenské archívnictvo prvý raz partnerská organizácia nemeckého spolku - Spoločnosť slovenských archivárov.

J. Spiritza

Z R O K O V A N I A

RIADITEĽOV ŠTÁTNYCH ÚSTREDNÝCH A OBLASTNÝCH ARCHÍVOV

V príjemnom prostredí nádherne zreštaurovanej budovy Štátneho ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici sa konala v dňoch 20. a 21. októbra 1993 porada riaditeľov ústredných a oblastných archívov a vedúcich pracovníkov Odboru archívnictva a spisovej služby MV SR a niektorých ďalších pracovníkov sekcie verejnej správy MV SR. Riaditeľ archívneho odboru dr. P. Kartous, CSc. informoval prítomných o aktuálnych otázkach slovenského archívnictva: príprava archívneho zákona a zákona o správe písomných a iných záznamov; príprava Slovenskej archivistiky 1/1994 a potreba rozší-

renia okruhu prispievateľov; poslucháči archívneho štúdia a možnosti ich zamestnania; otázka dohody s mormonmi o mikrofilmovaní v ŠOBA Bytča; využívanie počítačov v archívoch a pod. Dr. M. Španková informovala o inštrukcii, archívne rešerše a správne informácie; dr. A. Paulusová o spolupráci archívov s justičnými orgánmi pri zapožičiavaní archívnych dokumentov; dr. M. Stieberová o otázkach medziarchívov a podnikových archívov. Dr. L. Ružička z Košíc informoval o návrhu spisového a skartačného plánu ŠÚBA a ŠOBA, ku ktorému účastníci mali pripomienky.

Pracovníci ekonomického a technického odboru MV SR informovali o aktuálnych otázkach súvisiacich s činnosťou ministerstva a štátnych archívov. Ing. Lengyel, Ing. Súra a dpt. Šlahučka hovorili o investičných, rozpočtových a iných finančných otázkach. Pán O. Bachratý z oddelenia obrany MV SR predniesol výklad dočasnej smernice na uvedenie MV SR a jeho zložiek do pohotovosti v prípade akútnej potreby.

Domnievam sa, že porada v Banskej Štiavnici bola užitočná, najmä z hľadiska výmeny istých poznatkov a získania aktuálnych informácií. Súčasne sa však domnievam, že by bolo azda užitočné venovať pozornosť na niektorých poradách odborným problémom jednotlivých archívov aj celého archívnictva ako aj koncepčným otázkam v novom samostatnom a suverénnom štáte.

Elo Rákoš

Porada riaditeľov štátnych okresných archívov

14. - 15. októbra 1993 sa konala v Martine pravidelná porada riaditeľov štátnych okresných archívov, na ktorej sa zúčastnil aj predseda Spoločnosti slovenských archivárov PhDr. E. Rákoš, CSc. Porada bola programovo orientovaná na aktuálne problémy slovenského archívnictva, odbornú správu písomností v súvislosti s horizontálnou integráciou miestnej štátnej správy a špecializovanej štátnej správy, na priestorové problémy ŠOKA a niektoré hľadiská ich riešenia, ďalej

na problém využívania archívnych dokumentov v spojitosti s ochranou záujmov žijúcich osôb, uplatňovania zákona č. 418/1991 Zb. v činnosti štátnych okresných archívov a na problematiku dozoru štátnych okresných archívov nad vyradovaním písomností z registratúr orgánov a organizácií.

Informácie o aktuálnych otázkach a problémoch archívnictva v SR predniesol riaditeľ Odboru archívnictva a spisovnej služby PhDr. P. Kartous, CSc. Zmienil sa o splynutí miestnej štátnej správy a špecializovanej štátnej správy k 1.1.1993, novej štruktúre orgánov a o budúcom územno správnom členení republiky. Riaditeľov ŠOKA oboznámil s návrhom na ich nové platové zatriedenie a hovoril tiež o právnej úprave v oblasti archívnictva a súčasnom stave spisovnej rozluky s ČR.

Návrh na postup pri zabezpečovaní odbornej správy písomností pri a po splynutí oboch druhov štátnej správy predniesli Mgr. M. Tarabová a PhDr. L. Vrteľ; interpretovali zásady postupu, zdôvodnili ich a navrhli zloženie komisie pre prípravu registratúrnych plánov orgánov špecializovanej štátnej správy.

Problematiku ochrany záujmov žijúcich osôb pri predkladaní dokumentov na nazretie a štúdium, ich vypožičiavani a pri vydávaní správnych informácií uviedla PhDr. V. Nováková. Vychádzala z prehľadu právnych predpisov v niektorých štátoch a podrobnejšie charakterizovala zákon o ochrane osobných údajov v Maďarsku. V diskusii vykryštalizoval názor, že problematika je tak komplikovaná, že ju treba riešiť jednotne prostredníctvom právnej úpravy archívnictva. Dočasne je potrebné z tohto hľadiska upraviť bádateľský poriadok a bádateľské listy.

Dpt. V. Šlahučka, vedúci oddelenia na Ekonomickom a technickom odbore Sekcie verejnej správy MV SR sa zaoberal problémami výstavby depotných priestorov v štátnych archívoch. Pripomenul, že metodický materiál k tejto problematike sa už takmer vypracoval, archívom bude k dispozícii v 1. polroku 1994. Ďalej informoval o konkurzných konaniach uskutočnených v priebehu roka 1993 v súvislosti s riešením priestorových a stavebných problémov štátnych archívov (vrátane ŠOKA). Ďalej sa zaoberal aj niektorými aspektami rozpočtu na rok 1994.

Otázkam dozoru, ktorý uskutočňujú štátne okresné archívy nad vyraďovaním písomností z registratúr orgánov a organizácií sa venoval PhDr. E. Sloboda. Oboznámil riaditeľov štátnych okresných archívov s výsledkami prieskumu, ktorý vykonal Odbor archívnictva a spisovej služby k tejto problematike, konštatoval súčasný stav a načrtol možné východiská k jeho zlepšeniu (pozitívna zmena vzťahu pracovníkov k tejto odbornej činnosti, dôslednejšie posudzovanie skartačných návrhov a v nich hlavne zoznamov písomností skupiny "A", zamerania odbornej prípravy na túto problematiku, kompletizácia a aktualizácia predpisov a skartačných plánov atď.). V súvislosti s unifikáciou postupu archívov pri odborných prehliadkach vyraďovaných písomností predložil na záver porady referujúci návrh na zavedenie nových, jednotných administratívnych a kontrolných aktov vyplývajúcich z kontrolnej činnosti archívov vo vzťahu k odbornej správe registratúr a vyraďovaniu písomností z nich.

PhDr. Elo Sloboda

POZNATKY Z DVOCH VEDECKÝCH PODUJATÍ O NÁBOŽENSKÝCH A CIRKEVNÝCH DEJINÁCH

V rozpätí jedného mesiaca sa v poslednej tretine tohto kalendárneho roka uskutočnili dve pozoruhodné vedecké podujatia zamerané na náboženské a cirkevné dejiny nášho územia od najstarších čias do súčasnosti. Nazdávame sa, že informácia o nich ešte pred vydaním prislúbených zborníkov príspevkov, zaujme širokú archivársku obec už aj preto, že naše štátne archívnictvo je dlhodobým spravovateľom cirkevných archívnych fondov, ale i iných, ktoré poskytujú významné pramene o tejto problematike. Napokon tento záujem môže motivovať aj skutočnosť, že práve výskum v tejto oblasti našich dejín bol v ostatných desaťročiach zámerne a dodajme aj zbytočne prerušený a priniesol iba ochudobnenie našej histórie.

Prvé z týchto podujatí bolo už II. sympóziu k cirkevným dejinám Slovenska, ktoré pod názvom "Dejiny a kultúra

rehoľných komunít na Slovensku" usporiadala v dňoch 15. a 16. októbra 1993 Trnavská univerzita. Vážnosť tohto tématického podujatia akcentovali vo svojich úvodných prejavoch rektor Trnavskej univerzity Doc. Anton Hajduk a Ján Chryzostom kardinál Korec. V priebehu dvoch dní odznelo v štyroch blokoch 27 referátov, ktoré sa venovali činnosti a osudom rôznych rehoľných komunít pôsobiacich na území Slovenska od najstarších čias až do generálneho rozpustenia týchto historických inštitúcií na začiatku 50-tych rokov nášho storočia. Väčšina príspevkov bola spracovaná veľmi vecne a niektoré z nich priniesli úplne nové poznatky, doteraz literárne nespístupnené. Cenným prínosom tohto podujatia bol jej interdisciplinárny charakter, kde evidentným pozitívom boli príspevky muzikológov a archeológov a prirodzene návrat členov revitalizovaných cirkevných rádov na toto pole vedeckého výskumu. Trnavské sympóziom ukázalo na množstvo neriešených a neskúmaných otázok z oblasti dejín rehoľných komunít na Slovensku a plánovaný zborník z tohto podujatia iste podnieti mnohých pracovníkov v archívoch, ktorí dôverne poznajú početné pramene k tejto problematike. Nazdávame sa, že aktívnejšie pripojenie sa práve archívnej sféry by obohatilo naše poznatky o mieste a význame rehoľných komunít na Slovensku.

Druhým podujatím bolo sympóziom organizované Slovenskou historickou spoločnosťou v Trenčianskych Tepliciach v dňoch 15.-17. novembra 1993 s názvom "Stav a perspektívy spracovávania náboženských a cirkevných dejín na Slovensku". Aj tu vedecké stretnutie potvrdilo, že viac ako štyridsaťročné prerušenie bádania v oblasti náboženských a cirkevných dejín vážne ochudobnilo komplexné poznatky o dejinách nášho územia v rôznych obdobiach. Prednesené príspevky hovorili o jednotlivých úsekoch života a pôsobenia rímskokatolíckej, gréckokatolíckej, reformovanej, evanjelickej a.v. cirkvi na Slovensku. Chýbali príspevky o jednotlivých etapách existencie židovskej cirkvi na našom území. V rámci tejto problematiky chýbali tiež čo i prvé sondy do pôsobenia menších cirkví a náboženských komunít, ktoré tu získali svojich prívržencov za ostatných sto rokov. Skutočným obohatením tohto podujatia spoločnosti historikov boli príspevky o osudoch a hod-

note historických cirkevných knižníc a o jazykovednom výskume náboženských rukopisov v slovenskom jazyku zo 16.-19. storočia. Okrem iných podnetov z diskusie vyvstala požiadavka na konštituovanie samostatnej sekcie pre výskum náboženských a cirkevných dejín pri Slovenskej historickej spoločnosti.

Obe vedecké podujatia, zamerané na doteraz iba veľmi okrajovo pestované otázky náboženských a cirkevných dejín sa stretli možno až s prekvapivo veľkým záujmom u referentov ale i všetkých zúčastnených. Ich priebeh však znova potvrdil veľké možnosti a priam povinnosť archívnych pracovníkov pripojiť sa svojim podielom na úseku sprístupnenia prameňov, ale aj ich historického využitia práve v tejto oblasti.

Marta Melníková

O výstave archívnych dokumentov v Banskej Štiavnici

V Banskej Štiavnici znovuoživa tradícia Salamandrov. Tieto pôvodne vážne a slávnostné sprievody poriadané poslucháčmi tunajšej Baníckej a lesníckej akadémie (1762 - 1919) pri zvlášť významných príležitostiach (1. fárane, šachtár, pohreb profesora alebo študenta akadémie, lúčenie sa valetantov s B. Štiavnicou) nadobudli v súčasnosti trochu iný charakter. Dnešní poriadatelia si zvolili tiež významnú príležitosť (najmä vzhľadom na históriu a charakter B. Štiavnice) - Deň baníkov, aj nosnú časť sprievodu tvorí naďalej salamander (baníci so zažatými kahancami postupujú vlnkovite ako jašterica - salamandra škvrnitá, a po ich stranách lesníci s horiacimi faklami), no celkove to už nie je tá čistá podoba pôvodného Salamandra. Salamandrový sprievod býva v súčasnosti zavŕšením rôznych odborných a kultúrno-spoločenských podujatí poriadaných v priebehu celého dňa.

Tak to bolo vlni, keď sme si pripomínali 230. výročie založenia Baníckej a lesníckej akadémie v B. Štiavnici, a tak tomu bolo aj v tomto roku - 10. septembra, kedy boli ústrednou témou odborných podujatí Hellovci. A tak ako vlni aj tohto roku sa Štátny ústredný banský archív zapojil do organizovania odbornej časti salamandrových slávností. Popri seminári "Hellovci a ich prínos pre vedu a techniku", ktorého sme boli spoluusporiadateľmi, pripravili sme aj výstavu archívnych dokumentov na túto tému. Naším zámerom bolo predstaviť odbornej a laickej verejnosti archívne dokumenty vzťahujúce sa na osobný a pracovný život i technické vynálezy tých najznámejších ako aj niektorých menej známych Hellovcov.

Úvodná časť výstavy bola venovaná zakladateľovi štiavnickej (piarskej) vetvy Hellovskej dynastie - Matejovi Kornelovi (1653 - 1743). Z jeho "Species facti" sa mohol záujemca dozvedieť najmä o mimoriadnych zásluhách menovaného pri záchrane banskoštiavnického baníctva a veľkom ekonomickom efekte dosiahnutom zásluhou ním skonštruovaných strojov. Uvedené potvrdzuje aj zápis v protokole z pochôdzok banských diel Hornej Bíberovej štôlne, z ktorého vyplýva, že v januári 1700 postavil M.K. Hell v šachte Leopold nový vodočerpací stroj s kovovým sútyčím, pričom ušetril materiál v hodnote 400 fl. Tento protokol bolo tiež možné vidieť na výstave.

Z dokumentov vzťahujúcich sa na syna Mateja Kornela Hella, slávneho konštruktéra Jozefa Karola zaujali predovšetkým plány ním navrhnutých a skonštruovaných vodočerpacích strojov - vahadlového, vodnostípcového, vzduchového a ohňového i plány projektovaných vodných nádrží, resp. ich technických zariadení. No pozornosť budil aj projekt ním postavenej požiarnickej striekačky a pozostalostné spisy so slovenským súpisom majetku, zoznamom zakúpených potravín, jeho pečatou atď.

Pekné a cenné dokumenty sme mohli vystaviť aj k osobe vnuka Mateja Kornela - Františka Kornela a jeho syna rovnakého mena. Boli to hodnotenia z baníckej akadémie, záznamy

o pracovnom zaradení, postupe, príjmoch a rôznych osobných údajoch a banské i lesné mapy. Niekoľko dokumentov vrátane fotokópie udeleného šľachtického erbu (r. 1792) pripomínalo úspešné pôsobenie Fr. K. Hella st. na čele dvoch stovák stredoslovenských baníkov pri budovaní vojenskej pevnosti Ples v Čechách. Jeho odborné kvality ocenila Dvorská komora (DK) r. 1818, keď ho poverila vedením Hlavného komorskogrófskeho úradu v B. Štiavnici (najvyššej inštitúcie pre správu erárnych baní, hút a mincovní, železiarní, lesov a majetkov v Uhorsku). Predmetný dekrét DK si návštevníci výstavy mohli tiež pozrieť.

Posledným z Hellovcov, ktorých sme pri príležitosti Salamandra 1993 predstavili, bol Ján Hell, poslucháč akadémie (1805).

Výstava bola doplnená obrazmi - banskými mapami Vindšachty (Štiavnické Bane - centrum súdobého štiavnického baníctva) v čase, keď tam začínal pôsobiť Matej Kornel Hell i keď tamojšie baníctvo pomáhali rozvíjať jeho vnuci a pravnci, a aj prierezom banských diel banskoštiavnickeho revíru so znázornením umiestnenia hellovských vodočerpacích strojov.

Prehliadku uzatvárala banská mapa Lovinobane, kde niektorí Hellovci pôsobili a vlastnili tam aj niekoľko banských podielov.

Naša výstava sa stretla s veľkým záujmom a ocenením odborníkov a čo obzvlášť teší i laickej verejnosti. Iste prispelo k tomu aj pekné prostredie našej ústrednej budovy i vlastnej študovne, kde sa podujatie konalo, no predsa ničím nenahraditeľná je hodnota archívnych dokumentov, ktoré sme prezentovali. Veríme, že spolu s oživením tradície Salamandra vznikne v B. Štiavnici nová tradícia - tradícia výstav archívnych dokumentov, čím umožníme všetkým záujemcom postupne sa zoznamovať s bohatstvom a krásou archívnych kultúrnych pamiatok.

Elena Kašiarová

Patronát nad historickými knihami

Z iniciatívy Rakúskej Národnej knižnice a Inštitútu pre reštaurovanie, bola vo viedenskom Hofburgu 15. novembra 1993 slávnostne zahájená výstava výstižne nazvaná "Reštaurované knižné poklady Národnej knižnice v Prunksaale - Akcia patronát nad knihami", ktorá potrvá do 30. novembra 1993. Výstava prezentuje výsledky veľmi zaujímavého a podnetného projektu na zachovanie historicky cenných, ale zubom času poškodených kníh aj pre budúce generácie. Národná knižnica vo Viedni pred niekoľkými rokmi oslovila všetkých občanov, aby sa spolupodieľali na financovaní záchrany svojich národných kultúrnych hodnôt. Podstata tohto projektu spočíva v tom, že všetci prispievatelia bez ohľadu na výšku finančného príspevku dostávajú oficiálny ďakovný list podpísaný generálnym riaditeľom Národnej knižnice a ich mená sú publikované aj v katalógu výstavy. Ak jednotlivец, poprípade inštitúcia, prispeje celou potrebnou sumou na obnovu jednej knihy, stáva sa tým jej patronom a jeho meno sa do nej vpiše vo forme Ex librisu. Na výstave sú inštalované a predstavené verejnosti tie historické knižné exempláre, ktoré sa vďaka tejto akcii podarilo do súčasnosti zreštaurovať. Pri každej vystavovanej jednotlivine alebo súbore je uvedený autor, názov, doba vzniku, stručný obsah diela a samozrejme meno tzv. patróna knihy.

Naši rakúski susedia môžu byť právom hrdí na výsledky tejto nasledovaniahodnej akcie.

x x x